

Innst. O. nr. 7

(2007-2008)

Innstilling til Odelstinget fra justiskomiteen

Ot.prp. nr. 78 (2006-2007)

Innstilling fra justiskomiteen om lov om endringer i aksjeloven, allmennaksjeloven og enkelte andre lover (fusjon og fisjon over landegrensene)

Til Odelstinget

HOVEDINNHALDET I PROPOSISJONEN

Sammendrag

Proposisjonen inneholder forslag om endringer i aksjeloven, allmennaksjeloven og enkelte andre lover.

Lovforslaget gjennomfører Europaparlaments- og Rådskonklusjon 2005/56/EF av 26. oktober 2005 om fusjoner over landegrensene av selskaper med begrenset ansvar. Direktivet faller inn under EØS-avtalens artikkel om selskapsrett. Direktivet ble bindende for Norge ved EØS-komiteens beslutning om å innlemme direktivet i EØS-avtalen.

I kapittel 2 i proposisjonen gjennomgår departementet bakgrunnen for lovforslaget.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemene frå Arbeidarpartiet, leiaren Anne Marit Bjørnflaten, Thomas Breen, Ingrid Heggø og Hilde Magnusson Lydvo, frå Framstegspartiet, Jan Arild Ellingsen, Solveig Horne og Morten Ørsal Johansen, frå Høgre, Elisabeth Aspaker og André Oktay Dahl, og frå Sosialistisk Venstreparti, Akhtar Chaudhry, vil peike på at proposisjonen inneheld forslag om endringer i aksjeloven, allmennaksjeloven og enkelte andre lover.

Lovforslaget gjennomfører Europaparlaments- og Rådskonklusjon 2005/56/EF av 26. oktober 2005 om fusjoner over landegrensene av selskaper med be-

grenset ansvar. Direktivet faller inn under EØS-avtalens artikkel om selskapsrett. Direktivet blei bindende for Noreg ved EØS-komiteens avgjerd om å innlemme direktivet i EØS-avtalen.

GENERELT OM LOVFORSLAGET OG GJENNOMFØRINGEN AV DIREKTIVET

Sammendrag

Fusjon over landegrensene

Direktivet gjelder for fusjoner av selskaper med begrenset ansvar som er stiftet i samsvar med lovgivningen i en medlemsstat, og som har sitt registrerte forretningskontor eller sitt hovedforetak innenfor Fellesskapet, forutsatt at minst to av de deltakende selskapene er regulert av lovgivningen i ulike medlemsstater.

Geografisk er således direktivet begrenset til fusjoner mellom selskaper som er stiftet og har sitt forretningssted innenfor EU. Ved innlemmelsen i EØS-avtalen utvides direktivets virkeområde til EØS-området. Direktivet er ikke til hinder for at en i nasjonal lovgivning kan gi regler om fusjon med selskaper også utenfor direktivets virkeområde. I praksis vil imidlertid gjennomføringen av en slik fusjon kunne by på vanskeligheter, med mindre den utenlandske lovgivningen som blir berørt av fusjonen, inneholder bestemmelser som tilsvarer direktivets regler om fusjonsprosedyre. Dette kan ikke forutsettes å være tilfellet i stater utenfor EØS. Departementet foreslo derfor i høringsnotatet at de norske reglene om fusjoner over landegrensene begrenses til fusjoner mellom selskaper som er underlagt lovgivningen i en EØS-stat. Ingen av høringsinstansene har hatt merknader til forslaget, og departementet går inn for å følge opp forslaget i høringsnotatet.

Fusjonsbegrepet i direktivet forutsetter at et eventuelt kontantvederlag som ytes til aksjeeierne i det overdragende selskapet, ikke overstiger 10 pst. av vederlaget som ytes i aksjer. I norsk rett gjelder etter aksjeloven og allmennaksjeloven en begrensning av kontantvederlaget til 20 pst. Direktivet innebærer imidlertid også at Norge må tillate fusjoner over landegrensene der kontantvederlaget overstiger 20 pst., så lenge dette er forenlig med lovgivningen i en av de andre berørte EØS-statene. Departementet foreslo derfor i høringsnotatet å gi § 13-2 første ledd tilsvarende anvendelse for fusjoner over landegrensene, men likevel slik at det presiseres at begrensningen i § 13-2 første ledd nr. 2 ikke gjelder dersom det etter lovgivningen som et av de deltakende selskapene er underlagt, er adgang til å gjennomføre fusjon med et høyere kontantvederlag enn 20 pst. av det samlede vederlaget. Ingen av høringsinstansene har hatt merknader til forslaget, og departementets forslag til allmennaksjeloven § 13-25 annet ledd nr. 1 viderefører forslaget i høringsnotatet.

Direktivet gjelder for selskaper med begrenset ansvar ("limited liability companies"). Direktivet om fusjoner over landegrensene gjelder derfor for aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper, herunder forretningsbanker, forsikringsaksjeselskap, forsikringsallmennaksjeselskap og verdipapirforetak som er organisert som aksjeselskap eller allmennaksjeselskap.

Når det gjelder samvirkeforetak, følger det av direktivet at EØS-statene står fritt i spørsmålet om å gi direktivet anvendelse. Departementet foreslår ikke regler om fusjoner over landegrensene for samvirkeforetak og europeiske samvirkeforetak i denne omgang.

Etter direktivet kan en fusjon over landegrensene bare gjennomføres mellom "selskapsformer som kan fusjonere i henhold til de berørte medlemsstatenes nasjonale lovgivning". Kravet om at selskapene skal kunne fusjonere etter nasjonal rett, vil ikke innebære noen ytterligere begrensning i hvilke former for selskaper direktivet er anvendelig for i Norge, ettersom alle de selskapsformene som er omtalt, kan fusjonere etter norsk rett.

Fisjon over landegrensene

De norske reglene om fisjon i aksjeloven og allmennaksjeloven gjelder, i likhet med de norske fusjonsreglene, bare fisjon av norske selskaper. Etter gjeldende rett er det derfor ikke adgang til å gjennomføre en fisjon, i ordets rettslige forstand, på tvers av landegrensene.

Fisjon har mange likhetstrekk med fusjon. I høringsnotatet ble det derfor stilt spørsmål om regler om fusjoner over landegrensene bør gis tilsvarende anvendelse for fisjoner der det eller de overtakende

selskapene hører eller skal høre under lovgivningen i en annen EØS-stat enn det overdragende selskapet.

For departementet er det et avgjørende hensyn at Norge antakelig er forpliktet etter EØS-retten til å åpne for grenseoverskridende fisjoner allerede nå. Sentralt i den sammenheng er at så lenge norske selskaper kan fisjonere nasjonalt, vil en generell nektelse av at selskapene kan fisjonere over landegrensene antakelig være problematisk i forhold til våre EØS-rettslige forpliktelser. Departementet mener derfor at en bør lovfeste adgang til å fisjonere på tvers av landegrensene nå. Dersom EU tar initiativ til et direktiv om fisjoner over landegrensene, vil de norske reglene senere kunne tilpasses til direktivet. Departementet er etter dette blitt stående ved at det bør gis regler om fisjoner over landegrensene.

Departementet gjennomgår en rekke lovtekniske spørsmål knyttet til lovforslaget. Det vises på dette punkt til proposisjonen kapittel 3.2.

Komiteens merknader

Når det gjeld stadleg verkeområde er komiteen samdi at dei norske reglane om fusjonar over landegrensene vert avgrensa til fusjonar mellom selskap som er underlagt lovgivinga i ein EØS-stat. Dette er også i tråd med høringsinstansane sitt syn.

Fleirtalet i komiteen, medlemene frå Arbeidarpartiet, Høgre og Sosialistisk Venstreparti, er samdi at det ikkje bør opnast for trekantfusjoner utover landegrensene, og viser til grunngjevinga for dette i brev av 30. oktober 2007 (vedlagt) frå justisministeren til justiskomiteen.

Komiteen vil peike på det faktum at norske bedrifter har behov for eit regelsett som gjeld også utover landegrensene. Komiteen er samdi i avgrensinga som departementet har teke, dette er òg i tråd med høringsinstansane sitt syn. Komiteen vil peike på at lovgiving om samvirkeforetak er ny i Norge, dei nasjonale reglane om fusjon er endå ikkje iverksette, og det bør såleis "gå seg til" før ein opnar for at samvirkeforetak også skal fusjonera over landegrensene. I tillegg har eit norsk samvirkeforetak adgang til å stifte eit europeisk samvirkeforetak ved fusjon med eit utanlandsk samvirkeforetak. Samvirkeforetaka innanfor EØS-området er også svært ulik i struktur og form.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet viser til at Regjeringen ikke har foreslått regler om grenseoverskridende trekantfusjoner. Disse medlemmer påpeker at en stor andel av selskapene som er notert på Oslo Børs, er holdingselskaper, og for disse - og andre holdingselskaper - vil det være viktig at det åpnes opp også for tre-

kantfusjoner. Dersom dette ikke gjøres, vil grenseoverskridende fusjoner som involverer norske holdingselskaper, bli unødvendig tungvinte og svært kostnadskrevenende. Disse medlemmer mener derfor at man bør åpne for trekantfusjon over landegrensene.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag om endring i allmennaksjeloven:

"Allmennaksjeloven § 13-25 annet ledd nr. 1 skal lyde:

1. § 13-2. Begrensningen i § 13-2 første ledd nr. 2 gjelder likevel ikke dersom det etter lovgivningen som et av de deltakende selskapene er underlagt, er adgang til å gjennomføre fusjon med et tillegg til vederlaget i aksjer som overstiger 20 prosent av det samlede vederlaget."

UTARBEIDELSE AV FUSJONSPLAN (ARTIKKEL 5)

Sammendrag

Det følger av direktivet at styret eller ledelsen i de fusjonerende selskapene skal utarbeide en felles plan for fusjonen. Direktivet oppstiller også detaljerte krav til innholdet i fusjonsplanen.

Departementet foreslår at vedtekter og årsregnskap, årsberetning og revisjonsberetning for de siste tre regnskapsår for samtlige selskaper som deltar i fusjonen, skal følge som vedlegg til fusjonsplanen i forbindelse med det norske selskapets behandling av fusjonsplanen.

Departementet foreslår derimot ikke at det som vedlegg til fusjonsplanen også skal følge mellombalanser for selskapene. Tiende direktiv om fusjon over landegrensene stiller ikke krav om at det skal utarbeides mellombalanser. Selv om det følger et slikt krav av tredje selskapsdirektiv om nasjonale fusjoner, kan det dermed ikke legges til grunn at andre EØS-stater vil oppstille et tilsvarende krav for fusjoner over landegrensene. I aksjeloven og allmennaksjeloven kan det bare oppstilles krav om utarbeidelse av mellombalanse for norske selskaper som deltar i fusjonen. Siden en mellombalanse vanligvis må utarbeides spesielt for fusjonen, vil en slik regel være mer byrdefull for selskapene enn et krav om at årsregnskap mv. og vedtekter skal vedlegges fusjonsplanen. Departementet ser ikke avgjørende grunner for å pålegge norske selskaper en slik særlig byrde sammenliknet med det som vil kunne gjelde for selskaper fra andre EØS-stater.

Når det gjelder språkkrav til fusjonsplanen, vil departementet bemerke at reglene i allmennaksjeloven vil gjelde tilsvarende for aksjeselskaper. For begge selskapsformer stilles det derfor krav om at fusjonsplanen meldes til Foretaksregisteret senest en

måned før generalforsamlingen skal behandle planen. I henhold til forskrift om registrering av foretak skal dokumenter for registrering være skrevet på norsk, med unntak av spesielle tilfeller hvor det kan kreves fremlagt autorisert norsk oversettelse. Departementet mener derfor at det ikke er behov for noen særskilt lovregel om språkkrav til fusjonsplanen.

Komiteens merknader

Komiteen er samtd i at det ikkje skal verta pålagt norske selskap ein særleg byrde samanlikna med selskap frå andre EØS-statar, og støttar dermed departementet i at det ikkje skal stillast krav til mellombalanse.

KUNNGJØRING (ARTIKKEL 6)

Sammendrag

Ifølge direktivet skal fusjonsplanen offentliggjøres senest en måned før generalforsamlingen skal treffe beslutning om fusjon. I henhold til allmennaksjeloven skal fusjonsplanen meldes til Foretaksregisteret, som kunngjør planen i Brønnøysundregistrens elektroniske kunngjøringspublikasjon og i en avis som er alminnelig lest på selskapets forretningssted. Direktivet vil derfor være gjennomført dersom allmennaksjelovens bestemmelse gis tilsvarende anvendelse for fusjoner over landegrensene.

Direktivet stiller enkelte tilleggskrav til hvilke opplysninger som skal offentliggjøres ut over det som gjelder for nasjonale fusjoner. Ved en fusjon over landegrensene skal kunngjøringen i tillegg inneholde opplysninger om form, navn og registrert forretningskontor for hvert av selskapene som deltar i fusjonen. Videre skal kunngjøringen angi i hvilke registre de fusjonerende selskapene er registrert, selskapenes registreringsnummer samt hvordan kreditorer og mindretallsaksjeeiere skal gå frem for å utøve sine rettigheter. Departementet foreslår å regulere disse tilleggskravene til kunngjøringen i lovforslaget.

Komiteens merknader

Komiteen er samtd i departementet sine vurderingar, og har ikkje ytterlegare merknader til kunngjeringa.

STYRETS RAPPORT OM FUSJONEN (ARTIKKEL 7)

Sammendrag

Direktivet pålegger ledelses- eller administrasjonsorganet i hvert av selskapene å utarbeide en rapport som redegjør for de juridiske og økonomiske konsekvensene av fusjonen og hvilke følger fusjonen kan få for selskapsdeltakere, kreditorer og ansatte.

Departementet har i samsvar med forslaget i høringsnotatet foreslått regler om styrets rapport om fusjonen i allmennaksjeloven.

Komiteens merknader

Komiteen er samdt i at det skal utarbeidast ein rapport som gjer greie for dei juridiske og økonomiske konsekvensane av fusjonen, der det bl.a. går fram kva følgjer fusjonen kan få for selskapsdeltakarane, kreditorane og dei tilsette.

SAKKYNDIG REDEGJØRELSE FOR FUSJONEN (ARTIKKEL 8)

Sammendrag

Direktivet har regler om sakkyndig redegjørelse for fusjonen. Som utgangspunkt skal hvert av selskapene innhente en rapport (redegjørelse) fra en eller flere uavhengige sakkyndige om fusjonen. Rapporten skal gjøres tilgjengelig for aksjeeierne senest en måned før generalforsamlingen skal ta stilling til fusjonen. Kravene til hvilke opplysninger rapporten skal inneholde er de samme som ved nasjonale fusjoner.

Som alternativ til at det utarbeides en sakkyndig rapport for hvert av selskapene, kan selskapene i fellesskap engasjere en eller flere sakkyndige til å gjennomgå fusjonsplanen og utarbeide en felles rapport for alle selskapene. Noen tilsvarende adgang har man ikke for nasjonale fusjoner.

Fra plikten til å utarbeide sakkyndig rapport(er) er det gjort unntak dersom samtlige aksjeeiere samtykker til at rapport ikke skal utarbeides. Med unntak av mor-datterfusjoner gjelder det ikke noe tilsvarende unntak etter norsk rett.

Departementet foreslår at det gis en hjemmel i allmennaksjeloven til i forskrift å bestemme at andre yrkesgrupper enn statsautoriserte og registrerte revisorer kan være uavhengig sakkyndig. Videre foreslås det å innta en plikt til å oversette redegjørelser som er utarbeidet på et annet språk enn norsk, svensk eller dansk.

Komiteens merknader

Komiteen er samdt i at det vil være naturleg å likestille nasjonale og grenseoverskridende fusjoner på dette punktet, og har ingen ytterlegare merknader.

GODKJENNING AV FUSJONSPLANEN (ARTIKKEL 9)

Sammendrag

Artikkel 9 regulerer beslutningskompetansen ved fusjoner over landegrensene. Beslutningskompetansen er i utgangspunktet den samme som ved nasjona-

le fusjoner. Hovedregelen er at generalforsamlingen skal godkjenne fusjonen, men det åpnes for at styret kan treffe beslutningen på enkelte vilkår.

Det følger av direktivet at det i enkelte tilfeller skal etableres et særlig forhandlingsutvalg som skal forhandle med styrene i de fusjonerende selskapene om en avtale vedrørende de ansattes medbestemmelse.

Departementet kan ikke se at det vil være forenlig med direktivet å pålegge generalforsamlingen en plikt til å gjøre fusjonsvedtaket betinget av en senere godkjenning av ordningene som fastsettes for arbeidstakernes medinnflytelse i det fusjonerte selskapet. Direktivet oppstiller en rett for generalforsamlingen i så måte, men ingen plikt. Et vesentlig poeng her er imidlertid at fusjonen ikke kan registreres før det er fastsatt ordninger for arbeidstakernes innflytelse.

Komiteens merknader

Komiteen er kjent med at ved EØS-avtalen har Noreg forplikta seg til å gjennomføra direktivet. Komiteen vil peika på at etter direktivet skal ordningar for dei tilsette sin innflytelse fastsetjast før fusjonen kan registrerast.

KONTROLL MED LOVLIGHETEN AV FUSJONEN (ARTIKKEL 10 OG 11)

Sammendrag

Departementet foreslår at Foretaksregisteret utpekes som ansvarlig nasjonal myndighet til å kontrollere fusjonens lovlighet. Prøvingen av om nasjonale fusjonsvilkår er oppfylt skal omfatte om det foreligger relevante godkjenninger fra offentlige myndigheter. Foretaksregisteret må i den forbindelse blant annet kontrollere at det, der dette er relevant, foreligger tilatelse etter forretningsbankloven, forsikringsloven samt finansieringsvirksomhetsloven, og at det er utarbeidet fusjonsprospekt i den grad dette er et vilkår for fusjonen. Departementet finner det naturlig at Foretaksregisterets prøving også omfatter om informasjonsdokumentet er godkjent av børsen.

Komiteens merknader

Komiteen er samdt i at det er Foretaksregisteret som vert utpeika som nasjonal mynde til å kontrollera fusjonen sin lovlegheit.

REGISTRERING OG RETTSVIRKNINGER AV FUSJONEN (ARTIKKEL 12 TIL 14)

Sammendrag

Direktivet har en bestemmelse om at enkelte særskilte formaliteter må foretas av det overtakende selskapet dersom den nasjonale lovgivningen stiller det

som vilkår for at fusjonen skal få virkning. Bakgrunnen for bestemmelsen er at det i enkelte medlemsstater stilles formkrav for at overdragelse av blant annet fast eiendom skal ha virkning overfor en tredjepart ved fusjon. Noe slikt krav gjelder ikke etter norsk rett. Bestemmelsen krever derfor ikke nasjonal gjennomføring i Norge.

I direktivet er det også gitt regler om erverv av egne aksjer gjennom fusjonen. En tilsvarende bestemmelse er gjennomført i allmennaksjeloven. Ved at sistnevnte bestemmelse foreslås gitt tilsvarende anvendelse for fusjoner over landegrensene, vil bestemmelsen bli gjennomført i norsk rett.

Komiteens merknader

Komiteen har ingen ytterlegare merknader til kapitlet om registrering og rettsverknad av fusjon.

REGLER TIL VERN OM DE ANSATTES INTERESSER

Sammendrag

Direktivet inneholder flere særskilte regler til vern om de ansatte i de fusjonerende selskapene. Fusjonsplanen skal angi fusjonens sannsynlige virkninger for sysselsettingen. Videre skal styrets rapport om fusjonen inneholde en redegjørelse for den betydning fusjonen kan få for de ansatte i selskapet.

Direktivet har bestemmelser om arbeidstakernes innflytelse i det fusjonerte selskapet. Utgangspunktet er at det er reglene om innflytelse i den medlemsstaten hvor det fusjonerte selskapet skal ha sitt forretningskontor, som kommer til anvendelse. Dette gjelder likevel ikke dersom dette gir de ansatte dårligere rettigheter enn de hadde før fusjonen. I disse tilfellene skal det forhandles om de ansattes medbestemmelsesrett. Dersom partene blir enige om en avtale, er det denne avtalen som vil være bestemmende for de ansattes representasjon i det fusjonerte selskapets styrende organer. Blir partene ikke enige, skal de ansattes representasjon reguleres av standardbestemmelser i SE-direktivet.

Etter departementets syn er det ikke hensiktsmessig å innta de detaljerte reglene om arbeidstakernes innflytelse i allmennaksjeloven. En slik regulering ville føre til en betydelig oppsvulming av loven, og ville gi et uoversiktlig lovverk. Tematisk skiller også reglene seg vesentlig fra de øvrige reglene i allmennaksjeloven, som i det alt vesentlige er av selskapsrettslig karakter. Departementet viser dessuten til at de tilsvarende reglene om arbeidstakernes innflytelse i europeiske selskaper og europeiske samvirkeforetak er regulert i forskrift. Videre finner departementet grunn til å understreke at selv om reglene fastsettes i forskrift, vil våre EØS-rettslige forpliktelser sette rammene for departementets adgang til å endre regle-

ne. Departementet er derfor blitt stående ved at reglene om arbeidstakernes innflytelse i det fusjonerte selskapet bør reguleres i forskrift. I lovutkastet er det foreslått en hjemmel til å gi slik forskrift.

Arbeids- og inkluderingsdepartementet tar sikte på å sende på høring forslag til forskrift om de ansattes innflytelse i det fusjonerte selskapet i løpet av høsten 2007.

Komiteens merknader

Komiteen er samd i vurderinga av å regulera arbeidstakarane sin innflytelse i forskrift. EØS-rettslege forpliktelsar set rammene for departementets høve til å endra reglane, og det er derfor ikkje naudsynt å ta dette inn i lovteksten.

Komiteen vil dra fram reglane om at direktivet har avgjerder om arbeidstakarane sin innflytelse i det fusjonerte selskapet. Utgangspunktet er at det er reglane om innflytelse i den medlemsstaten der det fusjonerte selskapet skal ha sitt forretningskontor, som skal nyttast. Dette gjeld likevel ikkje dersom dette gjev dei tilsette dårlegare rettar enn dei hadde før fusjonen. I desse tilfella skal det bli forhandlingar om dei tilsettes sin medråderett. Dersom partane blir samde om ein avtale, er det denne avtalen som vil være bestemmende for dei tilsette sin representasjon i det fusjonerte selskapet sine styrande organer. Blir partane ikkje samde, skal dei tilsette sin representasjon bli regulert av standardavgjerdene i SE-direktivet.

REGLER TIL VERN OM MINDRETALLS- AKSJEEIERE OG KREDITORER

Sammendrag

Interessene til mindretallsaksjeeiere og kreditorer er beskyttet gjennom flere av bestemmelsene i direktivet. Det skal i kunngjøringen av fusjonen opplyses om hvordan kreditorer og mindretallsaksjeeiere skal gå frem for å utøve sine rettigheter. Styrets rapport skal videre redegjøre blant annet for den betydning fusjonen kan få for aksjeeierne og kreditorene i selskapet. Videre foreskriver direktivet at regler i nasjonal rett til beskyttelse av kreditorer og aksjeeiere skal anvendes tilsvarende for fusjoner over landegrensene.

Når det gjelder kreditorenes krav, vil disse bestå også etter fusjonen, selv om det overtakende selskapets forretningskontor eventuelt blir å finne i en annen EØS-stat. Den nye jurisdiksjonen kan likevel ha et dårligere kreditorvern enn det som gjelder etter norsk rett. Språkproblemer og økte geografiske avstander kan også vanskeliggjøre inndringen i praksis. Ved at reglene i allmennaksjeloven foreslås gitt tilsvarende anvendelse for fusjoner over landegrensene, vil imidlertid kreditorenes interesser være iva-

retatt. Etter allmennaksjeloven skal Foretaksregisteret varsle selskapets kreditorer, og selskapet må håndtere innsigelser fra kreditorerne. Når fristen for innsigelser er utløpt, og forholdet til kreditorerne er avklart, skal selskapet gi melding til Foretaksregisteret. Først når Foretaksregisteret mottar slik melding, kan det utstede fusjonsattesten. På finanslovgivningens område gjelder i tillegg særlige verneregler for én gruppe kreditorer, kundene. Disse vernereglene vil gjelde også ved fusjoner over landegrensene.

Aksjeeiernes interesser har prosessuelt vern gjennom allmennaksjelovens regler om utarbeidelse av og krav til innholdet i fusjonsplanen, underretning til aksjeeierne om fusjonsplanen, utarbeidelse av styrets rapport og en uavhengig sakkyndig redegjørelse for fusjonen, samt kravet om at generalforsamlingens beslutning treffes med flertall som for vedtektsendring. I dette siste ligger at et mindretall på en tredjedel av aksjene kan forhindre at selskapet vedtar fusjonen.

I høringsnotatet ble det for fusjoner over landegrensene foreslått å innføre en rett for en aksjeeier som har motsatt seg fusjonen, til å kreve sine aksjer innløst. Retten var etter forslaget begrenset til aksjeeiere i de overdragende selskapene, og den skulle bare gjelde dersom det overtakende selskapet ville bli hjemmehørende i en annen EØS-stat enn Norge.

Departementet er under en viss tvil kommet til at forslaget i høringsnotatet om å innføre innløsningsrett ikke bør følges opp. For en mindretallsaksjeeier som har stemt mot forslaget om fusjon over landegrensene, vil fusjonen kunne føles som inngripende dersom hovedkontoret til det fusjonerte selskapet blir å finne i en annen EØS-stat. Geografiske avstander og praktiske og rettslige hindre vil kunne vanskeliggjøre ivaretagelsen av aksjeeiernes rettigheter. Departementet mener imidlertid at det nylig vedtatte direktivet om aksjonærrettigheter vil, når det blir gjennomført i nasjonal rett, avbøte enkelte av de negative virkningene som fusjonen kan ha for aksjeeierne i selskaper som er tatt opp til handel på regulert marked. Først og fremst gjelder dette adgangen til å delta og avgi stemme på generalforsamlingen i det fusjonerte selskapet. Direktivet inneholder blant annet regler om at aksjeeieren kan avgi sin stemme ved fullmakt, og regler om at aksjeeiere i de selskaper som ønsker det, kan delta på generalforsamling ved elektroniske midler, uten å være til stede fysisk.

Etter departementets oppfatning gjør det seg gjeldende tungtveiende hensyn mot en innløsningsadgang for mindretallsaksjeeiere. En regel om innløsningsrett kan ha konsekvenser for et selskaps mulighet til å gjennomføre fusjonen på en måte som vil være mindre forenlig med hovedformålet bak reglene om grenseoverskridende fusjoner - som er å legge til rette for slike fusjoner. Tatt i betraktning at mindre-

tallsaksjeeierne i en viss utstrekning vil være beskyttet av andre regler, har departementet kommet til at det ikke bør foreslås regler om innløsning. Departementet har her også lagt vekt på hensynet til likhet med reglene for nasjonale fusjoner samt reglene for stiftelse av europeisk selskap og europeisk samvirkeforetak ved fusjon.

Departementets forslag om ikke å innføre innløsningsrett for mindretallsaksjeeiere, innebærer at artikkel 10 nr. 2 ikke foranlediger noen gjennomføring i norsk rett.

Komiteens merknader

Komiteen vil understreke at når det gjeld kreditorane sine krav, vil disse vera også etter fusjonen, sjølv om det overtakande selskapet sine forretningskontor eventuelt blir å finne i ein annan EØS-stat. Den nye jurisdiksjonen kan likevel ha eit dårlegare kreditorvern enn det som gjeld etter norsk rett. Språkproblem og auka geografiske avstandar kan også vanskeleggjera inndriving i praksis. Ved at reglane i allmennaksjelova vert foreslått gjeve tilsvarende anvendelse for fusjoner over landegrensene, vil imidlertid kreditorane sine interesser vera ivaretekne. Etter allmennaksjelova skal Foretaksregisteret varsle selskapet sine kreditorar, og selskapet må håndtera innsigelsar frå kreditorane. På finanslovgivinga sitt område gjeld i tillegg særlege vernereglar for éi gruppe kreditorar, kundane. Etter komiteen si oppfatning gjer det seg gjeldande tungtvegande hensyn mot ein innløsningsrett for mindretallsaksjeeigarane. Ein regel om innløsningsrett kan ha konsekvensar for eit selskap sine moglegheiter til å gjennomføra fusjonen på ein måte som vil vera mindre forenleg med hovudformålet bak reglane om grenseoverskridande fusjoner. Hovudformålet er å legge til rette for slike fusjoner. Mindretallsaksjeeigarane er i ei viss utstrekning beskytta av andre reglar, og komiteen er derfor samd med departementet i at det ikkje bør bli foreslegge nye reglar om innløsing. Komiteen vektlegg også omsynet til likskap med reglane for nasjonale fusjoner, samt reglane for stifting av europeisk selskap og europeisk samvirkeforetak ved fusjon.

UGYLDIGHET (ARTIKKEL 17)

Sammendrag

Dersom fusjonen har trådt i kraft, kan den ikke senere erklæres ugyldig. Direktivet innfører dermed en mer restriktiv adgang til å få kjent en fusjonsbeslutning ugyldig enn det som følger av tredje selskapsdirektiv og allmennaksjeloven. Etter allmennaksjeloven kan gyldigheten av et selskaps beslutning om fusjon angripes ved søksmål, forutsatt at dette reises før fusjonen er registrert i Foretaksregisteret. Et søksmål har imidlertid ikke oppsettende virkning for

registreringen av fusjonen, med mindre dette blir uttrykkelig bestemt av domstolen søksmålet er brakt inn for. En beslutning om nasjonal fusjon vil derfor kunne kjennes ugyldig også etter at fusjonen er registrert. Som følge av artikkel 17 foreslo departementet i høringsnotatet en regel om at en beslutning om fusjon over landegrensene ikke kan kjennes ugyldig etter at fusjonen er trådt i kraft.

Direktivet kan imidlertid ikke antas å være til hinder for at det før ikrafttredelse av fusjonen kan reises søksmål om gyldigheten av fusjonsbeslutningen, og at søksmålet i så fall kan gi oppsettende virkning for registreringen av fusjonen. I høringsnotatet foreslo departementet at søksmålsadgangen skal stå åpen frem til Foretaksregisteret har utstedt fusjonsattesten. For å gjøre søksmålsadgangen effektiv foreslo departementet at retten som søksmålet er brakt inn for, gis hjemmel til å beslutte at søksmålet skal ha oppsettende virkning for registreringen av fusjonen. Videre ble det foreslått at reglene om frist for å avhjelpe mangler, reglene om virkningen av en dom om ugyldighet og hvordan en ugyldighetsdom skal gjøres kjent, samt reglene om solidarisk ansvar for selskapene, gis tilsvarende anvendelse ved fusjoner over landegrensene.

Departementet mener at aksjeeierne og andre søksmålsberettigede bør ha rett til å angripe en beslutning om fusjon over landegrensene ved søksmål, forutsatt at søksmålet reises før Foretaksregisteret har utstedt fusjonsattesten. Fusjonen kan ikke kjennes ugyldig etter at den har trådt i kraft. Det er derfor et behov for å gi retten kompetanse til å beslutte at et ugyldighets søksmål skal ha oppsettende virkning for fusjonsprosessen.

Komiteens merknader

Komiteen er samd med departementet og mener at aksjeeigarane og andre med rett til søksmål bør ha rett til å angripe ei beslutning om fusjon over landegrensene ved søksmål, forutsatt at søksmålet vert reist før Foretaksregisteret har utstedt fusjonsattesten. Fusjonen kan ikkje kjennast ugyldig etter at den har trådd i kraft. Det er derfor eit behov for å gi retten kompetanse til å beslutte at eit ugyldighets søksmål skal ha oppsettjande verknad for fusjonsprosessen.

FUSJON MELLOM MORSELSKAP OG HELEID DATTERSELSKAP (ARTIKKEL 15)

Sammendrag

Artikkel 15 har regler om forenklet fusjonsprosedyre ved mor-datter-fusjoner. Ved slike fusjoner er det stilt færre krav til innholdet i fusjonsplanen. Videre gjelder ikke noe krav om utarbeidelse av sakkyndig redegjørelse eller noe krav om at generalfor-

samlingen i det overdragende selskapet skal godkjenne fusjonsplanen.

Direktivet åpner, i likhet med tredje selskapsdirektiv, for at forenklede regler kan gis ikke bare for fusjon med heleid datterselskap, men også der morselskapet eier 90 pst. eller mer av aksjene i datterselskapet. I norsk rett er denne adgangen ikke benyttet.

Departementet foreslår forenklede regler til gjennomføring av artikkel 15 i samsvar med forslaget i høringsnotatet. Etter departementets oppfatning er det ikke hensiktsmessig å innføre en forenklet prosedyre for fusjoner der morselskapet eier mellom 90 og 100 pst. av aksjene i datterselskapet. Hensynet til mindretallsaksjeeierne taler mot forenklede fusjonsregler i et slikt tilfelle. Majoritetsaksjeeieren kan i disse tilfellene gå veien om tvangsinnløsning av aksjene i datterselskapet. Alternativet er å gjennomføre fusjonen etter de alminnelige regler som gjelder for andre fusjoner over landegrensene.

Komiteens merknader

Komiteen er samd med departementet i at det ikkje er hensiktsmessig å innføre ein forenkla prosedyre for fusjoner der morselskapet eig mellom 90 og 100 pst. av aksjane i dotterselskapet. Omsynet til mindretallsaksjeeigarane taler mot forenkla fusjonsreglar i eit slikt høve. Majoritetsaksjeeigaren kan i slike høve gå vegen om tvangsinnløysing av aksjane i dotterselskapet. Alternativet er å gjennomføra fusjonen etter dei alminnelege reglane som gjeld for andre fusjonar over landegrensene.

FORHOLDET TIL ENKELTE ANDRE RETTSSOMRÅDER

Sammendrag

Generelt

Hvis en ser bort fra de arbeidsrettslige reglene i artikkel 16, dekker ikke direktivet andre rettsområder enn de rent selskapsrettslige. For andre rettsområder, som for eksempel skatterett, regnskapsrett og konkurranserett, er det derfor den nasjonale rett i den enkelte stat som vil gjelde.

I høringsnotatet ble det foreslått en endring i arbeidstvistloven § 7 nr. 2 annet ledd tredje punktum. Videre ble det foreslått å endre regnskapsloven for å likestille fusjoner over landegrensene med nasjonale fusjoner regnskapsrettslig. Forsikringsloven ble i tillegg foreslått endret som følge av at direktivet ikke omfatter gjensidige forsikrings selskaper. For øvrig ble det ikke foreslått endringer i andre lover.

Flere av høringsinstansene har understreket betydningen av at skattereglene blir endret for at fusjoner over landegrensene skal bli en realitet.

Departementet foreslår i denne proposisjonen lovendringer til gjennomføring av direktivet om fusjoner over landegrensene. Som nevnt ovenfor regulerer ikke direktivet andre sider av fusjonen enn de selskapsrettslige, med unntak av reglene om arbeidstakernes innflytelse i det fusjonerte selskapet. Det er derfor ikke et tema for proposisjonen å vurdere endringer i øvrige rettsregler som fusjonen vil kunne berøres av.

Når det gjelder skatt, er departementet kjent med at Finansdepartementet arbeider med forslag til tilpasninger i skattereglene.

Arbeidstvistloven

I henhold til arbeidstvistloven skal tvister vedrørende tariffavtaler i utgangspunktet bringes inn for Arbeidsretten. Departementet foreslo i høringsnotatet at tvister om arbeidstakernes innflytelse ved fusjon over landegrensene i stedet skulle løses av de alminnelige domstoler, eller i enkelte tilfeller av Bedriftsdemokratnemnda. Forslaget samsvarer med det som gjelder for det tilsvarende regelverket om europeiske samarbeidsutvalg, og løsningen som er valgt ved gjennomføringen av SE-direktivet og SCE-direktivet. Det ble derfor foreslått å endre arbeidstvistloven, slik at en unntar fra Arbeidsrettens kompetanse tvister som oppstår i forbindelse med avtaler som er inngått i medhold av reglene om arbeidstakernes innflytelse ved fusjon over landegrensene. Ingen høringsinstanser har hatt merknader til forslaget. Departementet fremmer forslag i samsvar med forslaget i høringsnotatet.

Regnskapsregler

De regnskapsrettslige sidene av en fusjon over landegrensene er ikke berørt i direktivet og vil således måtte følge nasjonale regler. Innlemmelsen av direktivet i EØS-avtalen vil derfor ikke som sådan utløse noen EØS-rettslig forpliktelse til å endre norsk regnskapslovgivning.

Departementet har valgt å følge opp forslaget i høringsnotatet om endringer i regnskapsloven § 1-9. Forslaget til endring i vil innebære at små foretak ikke kan benytte den særskilte adgangen i regnskapsloven til å føre en grenseoverskridende fusjon (og fisjon) som kontinuitet, og dermed unntak fra transaksjonsprinsippet. Etter departementets syn vil høy kontantandel gjøre at det blir enklere å måle virkelig verdi av transaksjonen. I tillegg vil egenkapitalandelen av transaksjonen bli mindre vesentlig. Dermed er det etter departementets oppfatning ved slike transaksjoner mindre grunn til å gjøre unntak fra det alminnelige transaksjonsprinsippet.

Komiteens merknader

Fleirtalet i komiteen, medlemene fra Arbeidarpartiet, Høgre og Sosialistisk Venstreparti, viser til at i denne proposisjonen vert det foreslått lovendringar til gjennomføring av direktivet om fusjoner over landegrensene. Direktivet regulerer ikkje andre sider av fusjonen enn dei selskapsrettslege, med unntak av reglane om arbeidstakarane sin innverknad i det fusjonerte selskapet. Fleirtalet er innforstått med at det ikkje er eit tema for proposisjonen å vurdere endringar i øvrige rettsreglar som vert berørt av fusjonen.

Når det gjeld skatt, viser fleirtalet til at Finansdepartementet arbeider med framlegg til tilpassing av skattereglane.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet viser til at Regjeringen ikke foreslår tilpassende skatteregler, noe flere høringsinstanser har etterlyst. Disse medlemmer oppfatter gjeldende skatteregler slik at et norsk selskap som innfusjoneres i et utenlandsk, blir skattlagt på samme måte som beskrevet i Ot.prp. nr. 1 (2007-2008) om SE-selskaper. I de aller fleste tilfeller vil dette gjøre at de nye fusjons- og fisjonsreglene ikke er praktiske. Disse medlemmer mener derfor at Regjeringen må foreslå skatteregler som gjør at de nye reglene om fusjon og fisjon kan bli brukt i praksis.

ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER

Sammendrag

Norske aksjeselskap og allmennaksjeselskap vil etter lovforslaget kunne fusjonere med andre tilsvarende selskap i EØS. Lovforslaget vil dermed gjøre det enklere å gjennomføre omstruktureringer på tvers av landegrensene og således også lette atkomsten for norske selskap til andre europeiske markeder. Direktivet må i den forbindelse antas å innebære både administrative og økonomiske besparelser i forhold til dagens ordning.

Staten blir i liten grad påført plikter etter lovforslaget. Oppgavene med kontroll og registrering av fusjonen vil imidlertid innebære en viss økning i arbeidsoppgavene til Foretaksregisteret. Det legges til grunn at eventuelle økte kostnader som utgangspunkt vil kunne dekkes innenfor eksisterende budsjettammer. Dersom omfanget av fusjoner over landegrensene blir betydelig, vil lovforslaget kunne medføre behov for tilpasninger i registerets saksbehandlingssystemer. For øvrig er det ikke grunn til å tro at lovforslaget vil få nevneverdige økonomiske eller administrative konsekvenser for staten.

Komiteens merknader

Komiteen er samd i at lovforslaget vil gjera det enklare å gjennomføra omstruktureringar på tvers av landegrensene og såleis også letta atkomsten for norske selskap til andre europeiske marknader. Dermed inneber direktivet sannsynlegvis både administrative og økonomiske innsparingar i høve til dagens ordning.

FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Allmennaksjeloven § 13-25 annet ledd nr. 1 skal lyde:

1. § 13-2. Begrensningen i § 13-2 første ledd nr. 2 gjelder likevel ikke dersom det etter lovgivningen som et av de deltakende selskapene er underlagt, er adgang til å gjennomføre fusjon med et tillegg til vederlaget i aksjer som overstiger 20 prosent av det samlede vederlaget."

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Odelstinget til å gjøre slikt

vedtak til lov

om endringer i aksjeloven, allmennaksjeloven og enkelte andre lover (fusjon og fisjon over landegrensene)

I

I lov 13. juni 1997 nr. 45 om allmennaksjeselskaper (allmennaksjeloven) gjøres følgende endringer:

I kapittel 13 skal nytt avsnitt VII lyde:

VII. Fusjon over landegrensene

§ 13–25 *Virkeområde mv.*

(1) Bestemmelsene i §§ 13–25 til 13–36 gjelder fusjon mellom ett eller flere allmennaksjeselskaper og ett eller flere utenlandske selskaper med begrenset ansvar som har sitt registrerte forretningskontor eller sitt hovedkontor i en annen EØS-stat, og som er underlagt lovgivningen i en annen EØS-stat enn Norge. Et allmennaksjeselskap kan bare fusjoneres med et utenlandsk selskap etter første punktum som har en selskapsform som etter sin stats selskapslovgivning svarer til aksjeselskap eller allmennaksjeselskap. Også aksjeselskap kan delta i en fusjon som nevnt i første og annet punktum, og reglene i §§ 13–25 til 13–36 gjelder i så fall også for aksjeselskapet.

(2) Ved fusjon etter første ledd gjelder følgende regler tilsvarende for det norske selskapet så langt de passer og med de tilpasninger som følger av §§ 13–25 til 13–36:

1. § 13–2 første ledd. Begrensningen i § 13–2 første ledd nr. 2 gjelder likevel ikke dersom det etter lovgivningen som et av de deltakende selskapene er underlagt, er adgang til å gjennomføre fusjon med et tillegg til vederlaget i aksjer som overstiger 20 prosent av det samlede vederlaget,
2. § 13–3 annet og tredje ledd,
3. §§ 13–4 og 13–5,
4. § 13–8 nr. 1 og 2 og § 13–9,
5. §§ 13–11 til 13–16,
6. § 13–17 annet ledd,
7. § 13–18 første, tredje og fjerde ledd,
8. § 13–19,
9. §§ 13–21 til 13–23.

§ 13–26 *Utarbeidelse av fusjonsplan*

(1) Styret i allmennaksjeselskapet skal sammen med de kompetente organer i de utenlandske selskapene som deltar i fusjonen, utarbeide en felles fusjonsplan. Planen skal undertegnes av styret.

(2) Fusjonsplanen skal minst angi:

1. selskapenes selskapsform, foretaksnavn og registrerte forretningskontor, herunder forslag om dette for det overtakende selskapet etter fusjonen,
2. bytteforholdet mellom aksjer eller selskapsandeler og eventuelt vederlag i tillegg til aksjer eller selskapsandeler som skal ytes til aksjeeierne i det overdragende selskapet,
3. regler om tildeling av aksjer eller selskapsandeler i det overtakende selskapet,
4. sannsynlige virkninger av fusjonen for sysselsettingen i selskapene,
5. fra hvilket tidspunkt aksjene eller selskapsandelene gir rett til utbytte i det overtakende selskapet, og alle særlige vilkår som gjelder for å utøve denne retten,
6. fra hvilket tidspunkt transaksjoner i et overdragende selskap regnskapsmessig skal anses å være foretatt for det overtakende selskapets regning,
7. hvilke rettigheter aksjeeiere med særlige rettigheter og innehavere av tegningsrett som nevnt i §§ 11–1, 11–10 og 11–12 i det eller de overdragende selskapene skal ha i det overtakende selskapet eller hvilke tiltak som foreslås til fordel for slike rettighetshavere,
8. enhver særlig rett eller fordel som skal tilfalle de uavhengige sakkyndige, medlemmer av selskapets kontroll- eller tilsynsorganer, medlemmer av styret, daglig leder eller tilsvarende beslutningstakere,
9. vedtekter for det overtakende selskapet etter fusjonen,

10. fremgangsmåten for fastsettelse av nærmere regler for arbeidstakernes innflytelse i det overtakende selskapet, der dette er relevant,
11. opplysninger om vurderingen av de eiendeler og forpliktelser som overføres til det overtakende selskapet,
12. datoen for de deltakende selskaperes årsregnskap som har dannet grunnlag for fastsettelsen av vilkårene for fusjonen.

§ 13–27 Rapport om fusjonen

(1) I tillegg til det som er fastsatt i § 13–9, skal styrets rapport om fusjonen redegjøre for den betydning fusjonen kan få for kreditorene og aksjeeierne i selskapet.

(2) Rapporten skal gjøres tilgjengelig for aksjeeierne og de tillitsvalgte, eller for de ansatte i selskapet, senest en måned før generalforsamlingen skal behandle fusjonsplanen.

§ 13–28 Sakkyndig redegjørelse for fusjonsplanen

(1) Styret i hvert selskap som deltar i fusjonen, skal sørge for at det utarbeides en sakkyndig redegjørelse for fusjonsplanen. Redegjørelsen skal utarbeides av en eller flere uavhengige sakkyndige. Selskapene kan likevel i fellesskap anmode den ansvarlige myndighet i en EØS-stat hvor et av de deltakende selskapene er registrert, om å oppnevne en eller flere uavhengige sakkyndige, eller i fellesskap engasjere en eller flere uavhengige sakkyndige som er godkjent av en slik myndighet, til å gjennomgå den felles fusjonsplanen og utarbeide en felles skriftlig redegjørelse til alle aksjeeierne i de deltakende selskapene.

(2) Som uavhengig sakkyndig etter første ledd annet punktum skal benyttes en statsautorisert eller registrert revisor. Det samme gjelder der selskapene engasjerer norsk uavhengig sakkyndig etter reglene i første ledd tredje punktum. Departementet kan i forskrift bestemme at også andre yrkesgrupper kan benyttes som uavhengige sakkyndige etter første ledd.

(3) Redegjørelsen skal minst ha det innhold som følger av § 13–10. Redegjørelsen skal gjøres tilgjengelig for aksjeeierne senest en måned før generalforsamlingen skal behandle fusjonsplanen. Dersom felles skriftlig redegjørelse etter første ledd tredje punktum er utarbeidet på et annet språk enn norsk, svensk eller dansk, skal en autorisert oversettelse av redegjørelsen til norsk gjøres tilgjengelig for aksjeeierne innen fristen i annet punktum.

(4) Kravet om sakkyndig redegjørelse etter første til tredje ledd gjelder ikke dersom samtlige aksjeeiere i selskapene som deltar i fusjonen, samtykker til dette.

§ 13–29 Melding og kunngjøring av fusjonsplanen

I tillegg til det som er fastsatt i § 13–13, skal meldingen til Foretaksregisteret og Foretaksregisterets kunngjøring inneholde opplysninger om:

1. selskapsform, foretaksnavn og registrert forretningskontor for hvert av selskapene som deltar i fusjonen,
2. registeret der hvert av selskapene er registrert, og selskaperes registreringsnummer,
3. fremgangsmåten for utøvelse av rettigheter som tilkommer kreditorer og mindretallsaksjeeiere, der dette er relevant, i hvert av selskapene, samt adressen hvor fullstendige opplysninger om reglene for denne fremgangsmåten kan fås kostnadsfritt.

§ 13–30 Vilkår for godkjenning av fusjonsplanen

Generalforsamlingen kan sette som vilkår for å godkjenne fusjonsplanen at en etterfølgende generalforsamling i selskapet uttrykkelig godkjenner de ordninger som fastsettes for arbeidstakernes innflytelse i det overtakende selskapet.

§ 13–31 Fusjonsattest

(1) Når fristen for innsigelse etter § 13–15, jf. § 13–25 annet ledd nr. 5, er utløpt for et allmennaksjeselskap som deltar i fusjonen, og forholdet til de kreditorer som har fremsatt innsigelse etter § 13–16 er avklart, skal selskapet gi melding til Foretaksregisteret om at det har oppfylt vilkårene for å gjennomføre fusjonen. Foretaksregisteret skal utstede en attest som bekrefter at de dokumenter og formaliteter som kreves forut for fusjonen, er utarbeidet og gjennomført.

(2) Dersom det overtakende selskapet skal være underlagt lovgivningen i en annen EØS-stat enn Norge, skal et allmennaksjeselskap som deltar i fusjonen, sende attesten etter første ledd sammen med en kopi av fusjonsplanen som er godkjent av generalforsamlingen, til den ansvarlige myndighet i denne EØS-staten innen seks måneder etter tidspunktet for utstedelse av attesten.

§ 13–32 Registrering av fusjonen

(1) Skal det overtakende selskapet være underlagt lovgivningen i Norge, skal fusjonen registreres i Foretaksregisteret når følgende vilkår er oppfylt:

1. alle utenlandske selskaper som deltar i fusjonen, har meldt fusjonsattesten fra den ansvarlige myndigheten i den EØS-staten selskapet er registret, innen seks måneder etter tidspunktet for utstedelse av attesten, sammen med en kopi av fusjonsplanen som er godkjent av generalforsamlingen i selskapet,

2. alle selskapene som deltar i fusjonen, har godkjent fusjonsplanen på samme vilkår,
3. ordninger for arbeidstakernes innflytelse er fastsatt i samsvar med § 13–34, der dette er relevant,
4. det overtakende selskapet er lovlig stiftet der fusjonen gjennomføres ved stiftelse av nytt selskap,
5. lovgivningen for øvrig ikke er til hinder for å registrere fusjonen.

(2) Ved fusjoner som nevnt i første ledd skal Foretaksregisteret uten opphold underrette registreringsmyndighetene i de EØS-statene der de deltakende selskapene er registrert, om at fusjonen har trådt i kraft.

(3) Dersom det overtakende selskapet skal være underlagt lovgivningen i en annen EØS-stat enn Norge, skal fusjonen registreres i Foretaksregisteret når Foretaksregisteret har mottatt melding fra registreringsmyndigheten hvor det overtakende selskapet er registrert, om at fusjonen har trådt i kraft.

§ 13–33 *Rettsvirkninger av fusjonen*

(1) En fusjon over landegrensene skal ha de rettsvirkninger som følger av § 13–17 første ledd nr. 1 til 6. I tillegg skal fusjonen ha som virkning at de deltakende selskapers rettigheter og plikter som følger av arbeidsavtaler eller arbeidsforhold og som gjelder på det tidspunkt fusjonen trer i kraft, overføres til det overtakende selskapet.

(2) Rettsvirkningene av fusjonen inntreffer på det tidspunkt som er fastsatt i lovgivningen som regulerer det overtakende selskapet. Dersom det overtakende selskapet skal være underlagt norsk rett, inntreffer rettsvirkningene når fusjonen blir registrert i samsvar med § 13–32 første ledd.

§ 13–34 *Arbeidstakernes innflytelse*

Kongen gir i forskrift nærmere regler om arbeidstakernes innflytelse i det overtakende selskapet, herunder om avgjørelse av tvister. Reglene i forskriften gjelder i stedet for tilsvarende regler i denne lov eller annen lovgivning om arbeidstakernes rett til representasjon i styrende organer.

§ 13–35 *Ugyldighet*

(1) Søksmål med påstand om at et allmennaksjeselskaps beslutning om fusjon over landegrensene skal kjennes ugyldig, må reises før Foretaksregisteret har utstedt fusjonsattest etter § 13–31. Søksmål som reises etter utløpet av fristen, skal avvises.

(2) Retten som et søksmål etter første ledd er brakt inn for, kan beslutte at søksmålet skal ha oppsettende virkning for utstedelse av fusjonsattesten etter § 13–31 eller for registrering av fusjonen etter § 13–32.

(3) En fusjon over landegrensene kan ikke kjennes ugyldig etter at fusjonen har trådt i kraft.

§ 13–36 *Fusjon over landegrensene mellom morselskap og heleid datterselskap*

Ved fusjon over landegrensene der et selskap eier samtlige aksjer i et eller flere andre selskap som deltar i fusjonen, gjelder §§ 13–25 til 13–35 med følgende tilpasninger:

1. Fusjonsplanen skal inneholde de opplysninger som følger av § 13–26 annet ledd nr. 1, nr. 4 og nr. 6 til 12.
2. § 13–28 om sakkyndig redegjørelse gjelder ikke.
3. § 13–3 annet ledd (jf. § 13–25 annet ledd nr. 2) om generalforsamlingens godkjenning av fusjonsplanen gjelder ikke for det overdragende selskapet.

I kapittel 14 skal nytt avsnitt III og ny § 14–12 lyde:

III. Fisjon over landegrensene

§ 14–12 *Fisjon over landegrensene*

(1) Bestemmelsene i denne paragrafen gjelder fisjon hvor de deltakende selskapene er eller skal være underlagt lovgivningen i minst to forskjellige EØS-stater.

(2) Et allmennaksjeselskap kan delta i en fisjon etter første ledd dersom følgende vilkår er oppfylt:

1. lovgivningen som de øvrige deltakende selskapene er eller skal være underlagt, er ikke til hinder for å gjennomføre fisjonen,
2. lovgivningen som det eller de overtakende selskapene er eller skal være underlagt, gir de ansatte minst like gode representasjonsrettigheter som det som følger av rådsdirektiv 2005/56/EF artikkel 16.

(3) I et norsk overdragende selskap gjennomføres fisjonen etter reglene i fjerde ledd. I et norsk overtakende selskap gjennomføres fisjonen etter reglene om stiftelse i kapittel 2 (fisjon ved stiftelse av nytt selskap) eller etter reglene om kapitalforhøyelse i kapittel 10 (fisjon ved overføring til et eksisterende selskap), med de særregler som følger av fjerde ledd.

(4) For gjennomføringen av en fisjon over landegrensene gjelder følgende regler tilsvarende så langt de passer:

1. § 14–1, § 14–2 første og annet ledd og § 14–3 tredje ledd,
2. § 13–26, jf. § 14–4 første ledd annet punktum nr. 1 og 2, og § 13–7 og § 13–8 nr. 1 og 2,
3. § 13–9, jf. § 13–27, og § 13–10,
4. § 13–11 og forskrift fastsatt i medhold av § 13–34,
5. §§ 13–12 og 13–13, jf. § 13–29,
6. § 13–30,
7. §§ 14–5 og 14–6,
8. §§ 13–14 til 13–16 og §§ 13–31 og 13–32,
9. § 13–17, jf. § 13–33,

10. §§ 14–8, 14–9 og 14–11,
11. § 13–35.

II

I lov 13. juni 1997 nr. 44 om aksjeselskaper (aksjeloven) gjøres følgende endringer:

I kapittel 13 skal nytt avsnitt VII og ny § 13–25 lyde:

VII. Fusjon over landegrensene

§ 13–25 *Fusjon over landegrensene*

Ved fusjon mellom ett eller flere aksjeselskaper og ett eller flere utenlandske selskaper med begrenset ansvar som har sitt registrerte forretningskontor eller sitt hovedkontor i en annen EØS-stat, og som er underlagt lovgivningen i en annen EØS-stat enn Norge, gjelder bestemmelsene i §§ 13–25 til 13–36 i lov om allmennaksjeselskaper tilsvarende. Et aksjeselskap kan bare fusjoneres med et utenlandsk selskap etter første punktum som har en selskapsform som etter sin stats selskapslovgivning svarer til aksjeselskap eller allmennaksjeselskap.

I kapittel 14 skal nytt avsnitt III og ny § 14–12 lyde:

III. Fisjon over landegrensene

§ 14–12 *Fisjon over landegrensene*

Ved fisjon hvor de deltakende selskapene er eller skal være underlagt lovgivningen i minst to forskjellige EØS-stater, gjelder bestemmelsene i lov om allmennaksjeselskaper § 14–12 tilsvarende.

III

I lov 5. mai 1927 nr. 1 om arbeidstvister skal § 7 nr. 2 annet ledd tredje punktum lyde:

Arbeidsretten kan ikke behandle tvister som knytter seg til tariffavtaler inngått etter bestemmelser gitt i eller i medhold av SE-loven § 3 om arbeidstakernes innflytelse i et europeisk *selskap*, *SCE-loven* § 3 om arbeidstakernes innflytelse i et europeisk samvirkeforetak *eller allmennaksjeloven § 13–34, jf. aksjeloven § 13–25, om arbeidstakernes innflytelse ved fusjon over landegrensene.*

IV

I lov 17. juli 1998 nr. 56 om årsregnskap m.v. (regnskapsloven) skal § 1–9 lyde:

Som fusjon regnes sammenslåing som nevnt i aksjeloven § 13–2 og allmennaksjeloven § 13–2, samt sammenslåing som omfatter annen regnskapspliktig og som gjennomføres på tilsvarende måte. *Som fusjon regnes også en sammenslåing som nevnt i allmennaksjeloven §§ 13–25 til 13–36, jf. aksjeloven § 13–25, om fusjoner over landegrensene når kontantvederlaget som ytes til aksjeeierne i det overdragende selskapet ikke overstiger 20 prosent av det samlede vederlaget.*

V

I lov 10. juni 2005 nr. 44 om forsikringsselskaper, pensjonsforetak og deres virksomhet mv. (forsikringsloven) skal § 13–5 annet ledd annet punktum lyde:

Reglene i aksjeloven kapitlene 13 og 14 og § 4–26 gjelder tilsvarende for gjensidige forsikringsselskaper, *med unntak av reglene i aksjeloven §§ 13–25 og 14–12.*

VI

Loven trer i kraft 15. desember 2007.

Oslo, i justiskomiteen, den 20. november 2007

Anne Marit Bjørnflaten
leder

Ingrid Heggø
ordfører

Vedlegg

Brev fra Justis- og politidepartementet v/statsråden til justiskomiteen, datert 30. oktober 2007

Ot.prp. nr. 78 (2006-2007) Om lov om endringer i aksjeloven, allmennaksjeloven og enkelte andre lover (fusjon og fisjon over landegrensene) - trekantfusjoner

1. Innledning

Jeg viser til Justiskomiteens brev 23. oktober 2007, hvor komiteen ber om Justisdepartementets bistand til å utforme en bestemmelse om trekantfusjoner over landegrensene. I brevet ber komiteen også om Justisdepartementets vurdering av en slik bestemmelse.

2. Justisdepartementets vurdering av om det bør åpnes for trekantfusjoner over landegrensene

En fusjon over landegrensene forutsetter at de deltakende selskapene er underlagt lovgivningen i to eller flere ulike EØS-stater, jf. direktivet om fusjoner over landegrensene artikkel 1 og forslaget til allmennaksjeloven § 13-25 første ledd. Et vilkår for at en trekantfusjon over landegrensene skal kunne gjennomføres, er derfor at rettsordenen i alle de berørte EØS-statene *anerkjenner* sammenslåingen som en fusjon. Videre må fremgangsmåten (fusjonsprosedyren) være tillatt etter lovgivningen i alle de statene der de deltakende selskapene er hjemmehørende. Adgangen til å gjennomføre en fusjon over landegrensene som trekantfusjon beror etter dette ikke utelukkende på hva som bestemmes i norsk rett.

Etter det jeg er kjent med, finnes det ikke regler om trekantfusjoner i noen av de øvrige EØS-statene. Ettersom trekantfusjoner er en ukjent rettslig konstruksjon i lovgivningen i de øvrige EØS-statene, er det tvilsomt om trekantfusjoner over landegrensene vil bli anerkjent som fusjon i andre land enn Norge. Definisjonen av fusjon i direktivet om fusjoner over landegrensene omfatter ikke trekantfusjon. Det gjør heller ikke fusjonsdefinisjonen i EUs tredje selskapsdirektiv (78/855/EØF av 9. oktober 1978, det såkalte "fusjonsdirektivet"), som ligger til grunn for de nasjonale reglene om fusjon i EØS-statene. I begge direktivene bygger fusjonsdefinisjonen på at selskapsdeltakerne i det overdragende selskapet får godtgjøring i form av verdipapirer eller andeler som representerer kapitalen (aksjer), i det overtakende selskapet jf. fusjonsdirektivet artikkel 3 nr. 1 og artikkel 4 nr. 1 og direktivet om fusjoner over landegrensene artikkel 2 nr. 2. Ved en trekantfusjon ytes derimot vederlaget til deltakerne i det overdragende selskapet i form av aksjer i morselskapet eller søsterselskapet (heretter kalt "det utstedende selskapet") til det over-

takende selskapet. Denne vesentlige forskjellen medfører at en trekantfusjon antakelig vil falle utenfor det som i de øvrige EØS-statene vil bli ansett som en fusjon.

Der det overtakende selskapet er utenlandsk, vil det i lovgivningen som regulerer det overtakende selskapet, overhodet ikke finnes noe rettslig grunnlag for å gjennomføre en sammenslåing som en trekantfusjon. Norske regler om trekantfusjon kan ikke påberopes av det overtakende selskapet som grunnlag for å fusjonere. Skulle selskapene likevel gjennomføre sammenslåingen etter de norske reglene om trekantfusjoner, ville konsekvensen trolig bli at det fusjonerte selskapet ikke anerkjennes i henhold til den lovgivningen som skal regulere selskapet.

Der både det overtakende og det utstedende selskapet er norsk, vil norske regler om trekantfusjon være et internrettslig grunnlag for å gjennomføre fusjonen for så vidt gjelder det overtakende og det utstedende selskapet. Det overdragende selskapet vil imidlertid ikke kunne påberope seg noe rettslig grunnlag for å fusjonere med det norske selskapet. Det er også grunn til å betvile at vederlaget til deltakerne i det overdragende selskapet vil være tillatt etter lovgivningen i det overdragende selskaps hjemland. Jeg antar derfor at heller ikke en trekantfusjon der det overtakende selskapet er norsk, vil bli anerkjent utenfor Norge.

Selv om lovgivningen i den eller de berørte EØS-statene eventuelt skulle tillate trekantfusjoner, vil fusjonen i praksis ikke kunne gjennomføres med mindre reglene om fremgangsmåten for fusjonen er *harmonisert* i de berørte EØS-statene. Fusjonsreglene som gjelder for det overtakende selskapet, må med andre ord passe med fusjonsreglene som gjelder for det overdragende selskapet. Verken fusjonsdirektivet eller direktivet om fusjoner over landegrensene gir regler om fusjonsprosedyre for trekantfusjoner. Noe grunnlag for harmoniserte regler om trekantfusjoner finnes det derfor ikke i EØS-statenes lovgivning. Hvis man skal lage norske regler om internasjonale trekantfusjoner, blir utfordringen dermed at man ikke vet hva de norske reglene skal harmoniseres med.

Når en trekantfusjon over landegrensene formodentlig ikke vil bli anerkjent i andre EØS-stater, og det heller ikke finnes harmoniserte regler om fusjonsprosedyren, vil norske regler om trekantfusjoner over landegrensene - så langt jeg kan forstå - bli uten praktisk realitet. Etter min mening er det da ikke hensiktsmessig å lage regler om trekantfusjoner over landegrensene. Slike regler vil gi et feilaktig inntrykk av

adgangen til å gjennomføre en internasjonal fusjon som en trekantfusjon. Dette vil i seg selv være uheldig for brukerne av loven.

3. Lovforslag

Dersom en likevel skulle ønske å gi regler om trekantfusjoner over landegrensene, kan det gjøres ved å endre lovforslaget til allmennaksjeloven § 13-25 annet ledd nr. 1 slik at henvisningen i første punktum til § 13-2 første ledd endres til en henvisning til hele § 13-2, slik:

"1. § 13-2. Begrensningen i § 13-2 første ledd nr. 2 gjelder likevel ikke dersom det etter lovgivningen som et av de deltakende selskapene er under-

lagt, er adgang til å gjennomføre fusjon med et tillegg til vederlaget i aksjer som overstiger 20 prosent av det samlede vederlaget,".

Ved at også § 13-2 annet ledd gis tilsvarende anvendelse, vil det for *norsk retts vedkommende* i prinsippet åpnes for at en fusjon over landsgrensene vil kunne gjennomføres som trekantfusjon, og da etter de foreslåtte reglene i allmennaksjeloven kapittel 13 avsnitt VII. Dette vil foranledige spørsmål om praktiseringen av reglene i forhold til trekantfusjonen. Det tror jeg imidlertid er uunngåelig ettersom direktivets regler ikke er myntet på fusjoner der vederlagsaksjene utstedes av et annet selskap enn det overtakende selskapet.

